

Succesvol herstel naar zelfredzaamheid bij Azora

‘We proberen draaideur-opnames te voorkomen’

Azora Advies- en behandelcentrum in het Achterhoekse Terborg verenigt behandelaars binnen een groot aantal medische, paramedische en niet-medische disciplines, waaronder fysiotherapie. We spraken met een geriatrie- en oncologiefysiotherapeut over de zorg van de toekomst, professioneel ‘noaberschap’ en de brede doelgroep die ze bedienen.

Tekst: Tamara van der Wind. Fotografie: Martine Sprangers

Marjolein Wondergem werkt sinds 2019 bij Azora in Terborg als geriatriefysiotherapeut op de (poli) klinische revalidatie en de ACU. Ze is ook vertegenwoordiger van de vakgroep GRZ (Geriatrische Revalidatie Zorg). Na haar afstuderen werkte ze in verschillende ziekenhuizen, waaronder op valpoli's. Gefascineerd door de beschouwende disciplines volgde ze de master Geriatriefysiotherapie. De geriatriefysiotherapeut specialiseert zich in de zorg voor kwetsbare ouderen en helpt patiënten die bijvoorbeeld door een beroerte, dementie, de ziekte van Parkinson of een gebroken heup verschijnselen vertonen van ouderdom.

Klimbos

Jan van 84 verblijft sinds half oktober op de ACU in verband met een knik in zijn functioneren en een val. We volgen hoe Marjolein oefentherapie met hem doet, gericht op het herwinnen van mobiliteit, zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Jan start met een ladder in het ‘klimbos’ en eindigt met een loopparcours. Hij heeft al veel vooruitgang geboekt en als deze stijgende lijn zich voortzet, mag hij begin november weer naar huis. Jan woont met zijn vrouw in de regio; een van de kinderen woont met het gezin op hetzelfde erf. Hij heeft het goed naar zijn zin in het Antonia: ‘Er werken hier alleen maar vrolijke dames. Een andere revalidante zei net op de gang dat ik hier de knapste ben!’, zegt hij schalks lachend. Toch is Jan blij dat hij binnen afzienbare tijd naar huis mag omdat de dagen lang duren en hij zijn familie mist, al puzzelt hij veel, eet hij samen met de andere bewoners in het Grand Café en gaat hij met verlof. Marjolein: ‘Ons gezamenlijke doel is om Jan zijn vertrouwde leven zo veel mogelijk terug te geven.’

Marjolein Wondergem is geriatriefysiotherapeut op de (poli)klinische revalidatie en de ACU van Azora.

OVER AZORA

Naast het Advies- en Behandelcentrum zijn in Terborg de volgende onderdelen gevestigd: verpleeg- en revalidatiecentrum Antonia, revalidatiedagbehandeling, een Acute Care Unit (ACU), en een palliatieve unit. Circa 175 cliënten ontvangen hier lang- of kortdurend zorg, behandeling, ondersteuning en aandacht. Azora heeft ook locaties in Varsseveld, Ulft, 's-Heerenberg, Zeddam, Gendringen en Silvolde. In de Oude IJsselstreek en Montferland vind je Azora Zorg Thuis. Er wordt dus intra- en extramurale zorg geleverd. De zorgorganisatie heeft ook een eigen leerbedrijf, Azora Academy. Azora heeft circa 2.000 medewerkers en zo'n 1.100 vrijwilligers. Op Zorgkaart Nederland is de zorgorganisatie dit jaar 854 keer beoordeeld met een gemiddeld cijfer van 8,5. Ook is Azora drie keer uitgeroepen tot Beste Werkgever van Gelderland.

»

Marianne Pillen is oncologiefysiotherapeut bij Azora en gespecialiseerd in oedeemtherapie.

Er is een verwarmd zwembad, waar mensen revalidatie en herstelzorg ontvangen na bijvoorbeeld een herseninfarct, hersenbloeding, heup- of knieoperatie.

Multidisciplinair werken

De opzet van Azora, dat nu twintig jaar bestaat, is volgens Marjolein een logisch antwoord op een maatschappelijke tendens: 'We hebben te maken met dubbele vergrijzing in deze regio. Door het verdwijnen van verzorgingshuizen blijven ouderen langer thuis wonen, en het beroep op mantelzorgers neemt ieder jaar toe. Een ouder persoon komt na bijvoorbeeld een val nu vaak in het ziekenhuis terecht, maar heeft lang niet altijd een medisch specialist nodig. Wat iemand wel nodig heeft is de juiste zorg. Dat bieden wij op onze ACU, een soort eerste hulp van de ouderenzorg die net voor coronatijd is geopend. Hiermee voorkomen we een dure ziekenhuisopname met hoge impact.' Een cliënt kan rekenen op een team van zorgprofessionals

'Je kijkt niet alleen naar een aandoening, je moet de hele leefsituatie beoordelen'

dat ondersteuning biedt in de dagelijkse zorg. Het team observeert waar de knelpunten liggen en stimuleert zelfredzaamheid. Daarnaast is er een behandelteam, bestaande uit een specialist ouderengeneeskunde, een verpleegkundig specialist, een ergotherapeut, een fysiotherapeut, een logopedist, een psycholoog, maatschappelijk werker, en een diëtist. Marjolein: 'Oudere cliënten hebben bijna altijd meerdere aandoeningen. Hierdoor schakel ik voortdurend met collega's binnen ons multidisciplinaire team. Maar ook met specialisten in het ziekenhuis en zorgverleners in de eerste lijn, zoals fysiotherapeuten. Iemand wordt van alle kanten belicht. Door samen te werken versterken we elkaar, bieden we aan iedere cliënt passende zorg en proberen we 'draaideuropnames' te voorkomen.' Ze vervolgt: 'Bij dit type cliënten kijk je niet alleen naar een aandoening, je moet de hele leefsituatie beoordelen. Hoe woont iemand, is er een partner en/of mantelzorgers die kan ondersteunen? Dat is allemaal van invloed op de behandeling en het herstel.'

Naoberschap

Typerend voor streken als de Achterhoek is het naoberschap; het omzien naar elkaar dat binnen kleine gemeenschappen onontbeerlijk is. Bij Azora worden die 'naobers' actief binnengehaald. Familie, vrienden, kennissen en oude buren zijn welkom om het gevoel van thuis zijn te bevorderen. Mantelzorgers worden zo veel mogelijk betrokken bij de behandeling. Maar (geriatrie) fysiotherapeuten gaan ook bij hen thuis langs om advies te geven. Marjolein: 'Met onze tips kunnen mantelzorgers de zorg verbeteren en zichzelf

ontlasten. We leren bijvoorbeeld hoe je iemand op een goede manier uit een stoel haalt, zodat je geen blessures oploopt.' Maar de blik is ook naar buiten gericht. In het kader van de regionale bewustwordingscampagne 'Praat vandaag over morgen' vroegen bestuurders van Azora dit jaar, samen met bestuurders van nog vijf ouderenzorgorganisaties, op de 'Achterhoekbank' aan inwoners hoe zij oud willen worden.

Stoffig imago

Het specialisme geriatriefysiotherapie heeft volgens Marjolein onterecht een stoffig imago: 'Het werk is zinvol en juist heel uitdagend. Ik zie het als een puzzel: je moet echt de tijd nemen om een probleem te ontrafelen.' Om die reden heeft Azora de consulttijd in de eerste lijn recent verlengd. Daarnaast wordt samengewerkt met andere zorgorganisaties en beweegcoaches van de gemeente. Azora, Sensire (zorgorganisatie in Oost-Gelderland), en gemeente Oude IJsselstreek zijn ervan overtuigd dat zorg en ondersteuning beter worden als je de mens centraal zet, in plaats van diens ziekte of beperking. Om dit in de praktijk te brengen, hebben zij een beweging ingezet onder de naam Samen Sterker Thuis (zie kader). Ze ondersteunen inwoners in de gemeente Oude IJsselstreek om zo lang mogelijk op een prettige

'Met onze tips kunnen mantelzorgers de zorg verbeteren en zichzelf ontzien'

manier, zelfstandig thuis te blijven wonen. Toch is Azora volgens Marjolein geen kolonie van oude mensen: 'Wij zijn er voor iedereen die behandeling nodig heeft op het gebied van fysiotherapie, ergotherapie, logopedie, diëtetiek of een combinatie hiervan.'

»

PRAKTIJKVOORBEELD SAMEN STERKER THUIS

Meneer Bok werd slecht ter been maar wilde vaker het huis uit. Daarom werd een aanvraag gedaan bij de gemeente voor dagbesteding. Tijdens het gesprek met professionals werd duidelijk dat meneer Bok dacht dat hij naar de dagbesteding moest. De professionals keken toen met hem naar zijn eigen wensen en mogelijkheden. Daaruit kwam naar voren dat meneer Bok zijn vrijheid belangrijk vond en graag wilde leren hoe hij met zijn scootmobiel kon omgaan. Hij bekijkt nu samen met de professionals wat hiervoor nodig is, zodat hij straks zelfstandig boodschappen kan doen en naar de voetbalwedstrijden van zijn kleinzoon kan gaan. Meneer Bok heeft zo minder hulp nodig bij zijn dagelijkse bezigheden en het onderhouden van contacten, waardoor dagbesteding niet meer aan de orde is.

- » Marianne Pillen kan dit beamen. Zij werkt sinds 2014 als oncologiefysiotherapeut bij Azora en ziet cliënten van alle leeftijden. Ze is ook gespecialiseerd in oedeemtherapie en vertegenwoordiger van de vakgroep polikliniek. Marianne: 'Als oncologiefysiotherapeut begeleid ik mensen en hun omgeving tijdens een van de moeilijkste fasen van hun leven, soms tot aan hun dood. Dat geeft diepgang aan het werk. En net als Marjolein werk ook ik met verschillende disciplines om een cliënt

ONMISBARE ROL VAN FYSIO'S IN DE VVT-SECTOR

'Fysiotherapeuten vervullen een onmisbare rol in de VVT-sector', zegt KNGF-bestuurder en fysiotherapeut Linda van Heusden-Scholtalbers. 'De ACU van Azora vermindert de druk op de SEH en ziekenhuizen. Bovendien wordt verkeerde-beddenproblematiek voorkomen. In een multidisciplinair behandelteam kijken VVT-fysiotherapeuten welke zorg voor iemand meest passend is, waarbij de omgeving nauw wordt betrokken. Fysiotherapeuten in deze sector zijn bij het KNGF nog onvoldoende in beeld. Wij willen ons actiever gaan inzetten om hun positie te verbeteren. Zo spelen we een rol bij het functiewaarderingstraject en houden we ons bezig met domeinen die relevant zijn voor deze sector, zoals valpreventie.'

De afkorting VVT staat voor Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg. In 2021 waren in deze sector 2.960 BIG-geregistreerde fysiotherapeuten werkzaam, op een totaal van 37.590 BIG-geregistreerde fysiotherapeuten (bron: CBS).

heen.' Ze is blij met de ontwikkelingen in haar vakgebied: 'Lang werd gedacht: bewegen komt wel na de operatie. Inmiddels is aangetoond dat ook in de korte tijd die er soms is tussen diagnose en operatie, de conditie door prehabilitatie goed kan verbeteren. Het resultaat: minder complicaties van de operatie, een kortere opnameduur en een sneller herstel.'

'Ouderen komen na bijvoorbeeld een val nu vaak in het ziekenhuis terecht, maar hebben lang niet altijd een medisch specialist nodig'

Samen actief en gezond blijven

Marianne geeft ons een rondleiding door het gebouw, te beginnen bij het Grand Café, waar de cliënten die intramurale zorg ontvangen, zoals Jan, iedere avond samen eten. Marianne: 'De logopedist kijkt bij bepaalde cliënten mee hoe het slikken gaat en koppelt dit terug aan de diëtist. Ook de medewerkers eten hier, om binding te houden met de cliënten.'

We bekijken een ruime oefenzaal en het verwarmde zwembad, waar mensen revalidatie en herstelzorg ontvangen na bijvoorbeeld een herseninfarct, hersenbloeding, heup- of knieoperatie. Marianne: 'Revalideren gebeurt individueel en in groepen. We stellen doelen op met cliënten; een behandeling duurt in de regel maximaal drie maanden.' We eindigen in een activiteitenruimte van de revalidatiedagbehandeling waar cliënten schilderen en houtbewerken. Deze activiteiten zijn bedoeld voor mensen die thuis wonen en zich graag zelfstandig willen redden, maar soms toch behoefte hebben aan gezelschap of (multidisciplinaire) behandeling. Marianne: 'Actief en gezond blijven doen we hier met elkaar.'